

sosialurín

Valsurin

VÍKUSKIFTIÐ

Ritstjóri:
Hans Thomsen

Á, jú, túsund takk skulu tygum hava, tað geri eg ógvuliga fegin. Eg kann ikki torga at dansa við honum, tími ikki at dansa við nokrum beint nú, og hevði eg tímað, hevði tað so ikki verið við honum. Hann hevði so komið til allarseinast, tað er vist, tí eg havi sæð, hvussu hann dansaði, og mær tókti so hjartaliga synd í gentuni, hann dansaði við í áðni, men hesin heimurin, vit liva í, er jú so litil.

Og tann verð kortini, so vælsignað hon er. Allar hendingar koma so púra dettandi inn á teg, uttan at tær nýtist at rætta hond frá síðu. Men eg, sum sat her so púra meinaleys og ongum gjørdi nakað. Tá kemur hasin stavnurin bráðdliga tvassandi inn í livið hjá mær, smilist sum eg veit ikki hvat við stórmannalótum fyri at biðja meg um henda minnisrika mazurka. Og hatta býtta, sum nóg illa veit, hvussu eg eiti. Og hvussu er tað nú, hann eitur? Jukes, haldi eg tað er. Hvussu hava tygum tað, harra Jukes, og litli beiggi tygara, tygum vita, hin við teimum báðum høvdu-num?

At hatta spottið skuldi koma her og bjóða mær dans? Hvi kundi eg ikki sleppa at sita her við frið við minum sorgum? Og so kemur hatta býtta bukkandi og spyr, um hann kann fá henda dansin. Og so at sita har og noyðast at siga, at tað var einki, tú fegnari vildi. At eg ikki small um deyð sum fyri kúluni, skilji eg ikki, tí at doyð sum fyri byrsuni mundi verið harraliv afturimóti at skula noyðast at tvassa seg ígjøgnum ein vals við hasum stavninum. Men hvat var til ráða at taka. Øll hini, sum sótu við borðið, vóru farin at dansa, bara hann og eg sótu eftir, tí var tað eisini, eg sat sum músini í felluni.

Og hvat skalt tú siga, tá maður bráðdliga kemur har og biður um dans? Biðja hann fara til helvitis kanska? Men tað gert tú ikki, sigur tvørturimóti, at hetta er tað, tú altíð hevur gingið og longest eftir, tí stuttligt er einaferð at hitta mann, sum ikki ræðist at bjóða gentu dans. Nei! Har var einki við at gera uttan at siga, at tað vildi eg fegin! Men latið okkum so fyri Guds sakir fáa hetta frá hondini — komið so.

Men hvussu er tað, tygum dansa — hetta er jú valsur,

eg elski vals, og stuttligt fer at verða at sleppa at dansa hann við tygum.

Ja, tað fer at verða vælsignað at sleppa at vals við tær. Eisini hevði verið óført at sloppið av við mandlurnar, men nú gerst einki, nú er ov seint, vit eru farin út á gólv, á Gud, á harra min Jesus, hetta er nóg verri, enn eg hevði trúð, og tann man eisini vera einasta lógin her í livinum: at alt er verri, enn tú hevði væntað, tí hevði eg havt minsta grunsl um, hvussu hesin dansurin fór at verða, hevði eg heldur sitið eftir. Men nú kann tað so verða harvið, tí heldur hann á á henda hátt, verður ikki leingi, til vit liggja so barlong á gólvinum. Men gott er, kortini, at eg havi fingið stappað inn í hansara greytaheila, at tað er valsur, teir spæla, og Gud viti, hvat kundi hent, umhann nú hevði hildið hetta vera okkurt titt — tá mundi helst allur salurin farið um koll. Men hvi skal hann altið vera um alt gólvíð isenn, hvi ikki standa í stað eina løtu fyri at koma á lagið? Nei, tempo vilja teir hava, tempo skal vera, hetta tempoð, sum er blivið eitt forbannils fyri alt Amerika — er kanska orsøkin til, at vit øll fara av verðini fyri tíðina.

Hvussu tramin er tað, tú gongur og sleingir hasar beklarnar hjá tær — sparkar meg í skinnabeinið. Á, mitt neyðars bein, hetta beinið eg havi havt heilt frá smágentu.

Nei, tygum mugu ikki taka hatta soleiðis. Nei, tað veit Gud, at ilt fekk eg ikki, og annars haldi eg, at feilurin mundi vera min eisini.

Nei, hevði eg bara vitað, hvat rætti makin var at gjørt — kipt hann við berum hondunum kanska, ella latið hann ligið har so barlangan á gólvinum og glótt. Men óvist man vera, um tað loysir seg at gera nakað rok her, man ikki frægari vera at lata hann sleppa at renna, til luftin fer úr honum sum úr krúvdum kýki, tí hetta fer hann so ikki leingi at orka, fólk er hann so kortini. Men nú skal eg ikki gera meg neyðarsligari, enn eg eri, og ikki skulu tit koma her og siga, at hann ikki sparkaði meg við beráðdum huga. Sigmund Freud sigur, at einki hendir av sær sjálvum. Eg havi so ongantið verið nunnka og havi so bæði dansað við dreingjum, sum bekláðu meg út og álaðu kjólan hjá mær, men at verða

sparkaður — her seti eg markið.

Men kanska var hatta ikki av beráðdumhuga, hann gjørdi hatta, kanska kom hatta av berum góðhýri, og vælsignað er, at onkur stutt-leikar sær. Annars haldi eg, at eg skuldi takka til, komi eg aftur at húsum á livi. Men tað er kanska ov mikið kravt av mær, at maður, sum eg nóg illa kenni, skal lata meg sleppa til hús aftur við heilum spelingum. Og hannroyrir tað dýrasta, hann dugir, tað skal eg bera honum, er helst uppvaksin á bygd og hevur litlan og ongan skúlagangin havt, dugir kanska nóg illa at lata seg í skógvar.

Er hetta ikki herligt. Á, sum tað er pragtfullt — hesin valsurin — halda tygum ikki eisini, at hann er pragtfullur!

Tað er sum forgjørt, men eg kannikki bara mær, eri um

at fáa hug á hesum búrhundinum. Hann verður hetjan, eg altið havi droymt um, við leyguhjarta og tarvavøddum. Hygg bara at honum — nei, hasin maðurin hevur einki fyrilit við, hvat hann ger, ræðist einki, og trupulleikar syftir hann til síðis — teir standa honum ikki kurl. Og skuldi so eg ikki viljað dansað við honum. Jú, og aftur jú, um eg so skuldi gingið og kropið hesi fyrstu tvey árin. Men ikki er at falla í fát, og hvør tímir at liva ævinliga?

Á, harra min Jesus! Nú mundi eg avsást, helt at hann hevði brotið seg sundur, og tað hevði eg ikki orkað at borið, tí eg elski hann, hygg bara, hvussu nógv rokliði hann fær burtur úr einum ofta sjabbaðum og nógv spældum valsi. Og hvat høvdu hinir formátt sær móti

Børnini hava orðið —

Holabáturin hjá Leivi

Leivur er ein drongur, sum er 6 ára gamal. Hann eigur ein holabát, sum hann hevur fingið frá pápa sínum. So ein dagin kemur ein drongur, sum eitur Petur, oman til Leivur og spyr, um teir ikki skulu fara at spæla. Veðrið var so gott, so tað held Leivur eisini, »men biðja mær eitt sindur,« sigur hann, »nú skal eg fyrst fara eftir holabátinum, sum eg havi fingið frá pápa.« Tá so Leivur kemur aftur við bátinum, fara báðir oman í ána. Teir høvdu byrgt hana dagin fyri, so har var nú ein stórus hylur komin. »Kom, lat okkum nú vita, hvussu hann ber seg,« heldur Leivur fyri, tekur nakrar smásteinar upp úr eyrinum og leggur í bátin. Hann hevði segt, og eitt lítið lot var, so skjótt var, at báturin fór strúkandi frá landi. »Hygg, hvussu væl hann ber seg,« sigur Leivur errin, meðan hann stendur og hyggur eftir bátinum, sum fer strúkandi úteftir. »Ja,« sigur Petur, »hann ber seg bara væl, men hvussu heldur tú, at vit fáa hann aftur?« »Hasum er einki at frykta fyri,« heldur Leivur, »tí um vit nú báðir renna yvir um og eru fyri honum, tá hann kemur hinumegin, fara vit helst at fáa hendur á honum. Sum sagt, so gjørt. Báðir at renna, og tá teir eru komnir yvirum, er Leivur so kvikur at vera fyri bátinum, sum kemur inn ímóti við strúkandi ferð. Tá Leivur hevur fingið bátin aftur, spyr Petur hann, um teir ikki skulu fara at fanga sil, hann veit um ein hyl ovarí á ánni, har altið sil plaga at vera. Báðir niðan. Petur brýtur upp um armar og leggur seg á búkin. Hann toyggir seg longur og longur og er at enda um at fara útav. »Vælsignaður Leivur, halt í beinið á mær, tí her er eitt stórt sil inni undir,« letur í honum.

Leivur heldur, men at enda møðist hann og heldur fyri: »Vælsignaður Petur, skunda tær, nú orki eg ikki at halda tær longur!« Petur toyggir seg longur og longur inn undir steinin, so Leivur er um at missa. Tá bregðir hann sær bráðdliga á og syftir hetta stóra silið upp á land. »Hygg, hetta stóra silið, vit hava fingið, ein rættilig eyrriða!« So fóru báðir smádreingirnir til hús. Hetta hevði verið ein óforur dagur.

Leivur, sum skrivað hevur hesa søguna, er 6 ára gamal